

Polskie Forum Akademicko-Gospodarcze

OŚRODEK WSPÓŁPRACY RAD UCZELNI

Koncepcja działań na rzecz rozwoju
współpracy pomiędzy radami uczelni

Warszawa, wrzesień 2020

Konstytucja dla Nauki a misja PFAG

KIDN

- Konstytucja dla Nauki klarownie określa, że rada uczelni wybierana przez społeczność akademicką, ma wspierać uczelnię w sprawie kierunków rozwoju
- Rada ma stwarzać nowe możliwości dla profesjonalnego zarządzania uczelniami, jak i otwierać uczelnię na szerszą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym
 - <https://konstytucjadlanauki.gov.pl/rada-uczelni-czyli-jak-profesjonalnie-zarzadzac-uczelniami>
- Misją statutu Polskiego Forum Akademicko-Gospodarczego jest działanie na rzecz budowania zrozumienia i współpracy między środowiskami akademickimi i gospodarczymi oraz wspieranie procesów ich modernizacji

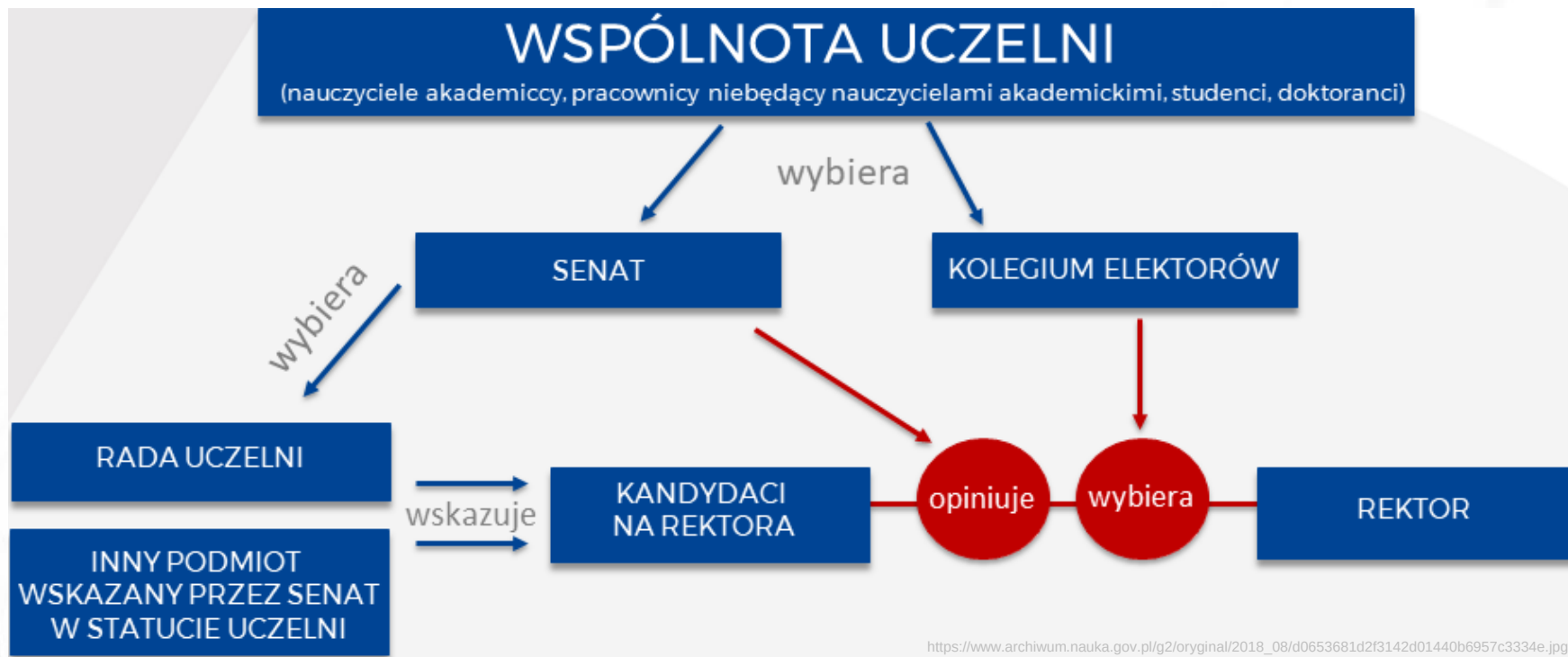
Najważniejsze uprawnienia rad uczelni

KIDN

- Monitorowanie zarządzania uczelnią
- Wskazywanie kandydatów na rektora
- Opiniowanie projektów statutu i strategii uczelni oraz opiniowanie sprawozdania z jej realizacji
- Monitorowanie gospodarki finansowej uczelni
- Opiniowanie planu rzeczowo-finansowego i zatwierdzanie sprawozdania z wykonania

Wybór rektora – kluczowa rola rady uczelni

Rady uczelni szansą na wzmocnienie współpracy z przedsiębiorcami

Tezy dyskusji panelowej w dniu 16 października 2019:

- Konstytucja dla Nauki sposobem na poprawę konkurencyjności gospodarki
- Rada Uczelni jako organ promujący komercjalizację technologii
- Jak uczelnie postrzegają otoczenie społeczno-gospodarcze, czy patrzą dalej, niż na absolwenta?
- Kiedy uczelnia jest partnerem biznesu w rozwoju innowacyjności i konkurencyjności
- Transfer technologii i komercjalizacja innowacji w krajowych realiach

W spotkaniu udział wzięło ponad 50 osób. Moderatorem dyskusji był wiceprezes PFAG, Rektor Politechniki Śląskiej prof. Arkadiusz Mężyk

- Wszystkim radom uczelni potrzebna jest wspólna płaszczyzna **kontaktów, dialogu i współpracy**

2. Forum Akademicko-Gospodarcze

Uczelnie i przedsiębiorstwa na rzecz stabilnego rozwoju kraju

- Politechnika Warszawska dnia 6 lutego 2020 — sesja „*Rady uczelni, pierwsze doświadczenia, programy działania*” pozwoliła przedstawić opinie przewodniczących sześciu rad. Podkreślali oni chęć wymiany doświadczeń, opinii i poglądów. W obradach uczestniczyło łącznie ponad 30 przedstawicieli rad uczelni
- Rady uczelni to nowa forma wsparcia uczelni, ale także dająca perspektywę zapewnienia przez uczelnie lepszego wsparcia biznesu, władz samorządów i dostosowania programów nauczania do aspiracji i potrzeb nowych pokoleń studentów

Spotkanie rad uczelni i MNiSW 27 lutego 2020

https://www.facebook.com/MNiSW/posts/2699021580167034?comment_id=2699337010135491

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego ✓

27 lutego o 05:03 · 🌐

Dziś ponad 150 przedstawicieli Rad Uczelni spotkało się w murach Uniwersytetu Warszawskiego z Premierem Jarosławem Gowinem i Kierownictwem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Rada Uczelni to instytucja, która pozwala profesjonalnie zarządzać uczelniami. Umożliwia spojrzenie na strategię uczelni z boku, otwiera hermetyczne środowisko akademickie na otoczenie społeczno-gospodarcze i stwarza szansę na profesjonalizację zarządzania. Rady od lat z powodzeniem działają w najlepiej funkcjonujących uczelniach na całym świecie.

Wydarzenie było dobrą okazją do rozmów i wymiany doświadczeń, a także podzielenia się wypracowanymi dotychczas dobrymi praktykami. Ponadto uczestnicy debatowali nad specyfiką Rad Uczelni, koncentrując się na związanym z nimi procesem wyborczym, zadaniami, znaczeniem i finansowym aspektem działania.

Spotkanie rad uczelni i MNiSW 27 lutego 2020

- *Żeby ułatwić stosowanie nowego prawa powołaliśmy specjalny zespół, który na bieżąco monitoruje wdrażanie Konstytucji dla Nauki, uruchomiliśmy dedykowany uczelniom help desk, przeszkoliliśmy prawie 2 tys. pracowników uczelni w różnych miastach w Polsce, przygotowaliśmy Przewodnik po reformie, prowadzimy portal KDN, wydajemy także biuletyn specjalny na temat reformy – powiedziała wiceminister Anna Budzanowska.*

<https://www.gov.pl/web/nauka/ministerstwo-nauki-i-szkolnictwa-wyzszego-wraz-z-uczelniami-tworza-przyszlosc-polskiej-nauki>

Budowa Ośrodka Współpracy Rad Uczelni

- Ośrodek Współpracy Rad Uczelni może zostać utworzony jako specjalistyczna agenda Polskiego Forum Akademicko-Gospodarczego – w celu aktywnego wspierania współpracy pomiędzy radami polskich uczelni
 - Polskie Forum Akademicko-Gospodarcze jest stowarzyszeniem stworzonym przez grono rektorów oraz osób kierujących wiodącymi podmiotami gospodarczymi, celem wspierania badań skierowanych na potrzeby gospodarki jak i współpraca uczelni w tym zakresie — www.pfag.pl
- PFAG deklaruje zaangażowanie i swoją bezpośrednią pomoc w realizacji projektu powołania do życia nowego Ośrodka

Serwis ekspercki **RADA** w portalu pfag.pl

- PFAG dysponuje coraz lepiej rozpoznawalnym portalem **www**, a jego rola może ulec poszerzeniu poprzez rozbudowę strony poświęconej działaniu rad uczelni, pod zbiorczą nazwą **RADA**
- Nowy ekspercki serwis RADA obejmie kilka grup zagadnień:
 - **KSIĘGA DOBRYCH PRAKTYK PRACY RAD UCZELNI**
 - **DOSTĘPNE INTERPRETACJE I WYKŁADNIE PRAWA**
 - **PRACE MINISTERSTWA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO**
 - **PRACE PODEJMOWANE W KONFERENCJACH REKTORÓW**
 - **AKTUALNOŚCI I PRZEGLĄD SERWISÓW ZAGRANICZNYCH**

DOBRE PRAKTYKI PRACY RAD UCZELNI

- „*Rady uczelni, pierwsze doświadczenia, programy działania*” – sesja II Forum Akademicko-Gospodarczego pokazała ciekawe formy pracy, wewnętrznych spotkań czy kierunków działań rad
- Będzie dużą wartością dla członków rad uczelni mieć możliwość stałego, bezpośredniego konfrontowania własnych doświadczeń pracy w radzie z innymi sposobami działania, m.in. w obszarach:
 - **METODYKA OCENY PROJEKTÓW I REALIZACJI STRATEGII**
 - **ANALIZA PLANU RZECZOWO-FINANSOWEGO UCZELNI**
 - **MONITOROWANIE FINANSÓW A PRACA Z AUDYTOREM**
 - **ZASADY DOBREJ KOMUNIKACJI Z WŁADZAMI UCZELNI**
 - **WSPARCIE INICJATYW DLA MODERNIZACJI DYDAKTYKI**

INTERPRETACJE I WYKŁADNIE PRAWA

- Niektóre organizacje gospodarcze czy związki pracodawców chętnie prezentują swoim członkom spontanicznie nadsyłane albo specjalnie zamawiane, aktualne wykładnie przepisów
- Jest to istotne w kontekście rozproszonej interpretacji prawa podatkowego, niejednoznacznych wykładni prawa cywilnego, albo zróżnicowanych postaw oraz działań w relacji do RODO
- Rada uczelni, jeśli ma spełniać funkcje eksperckie lub wręcz doradcze w stosunku do władz uczelni, powinna mieć forum wymiany poglądów i opinii w kluczowych kwestiach

Praktyczne pytania o interpretacje prawne

- Przewodniczący rad uczelni w pierwszym rzędzie oczekują jednolitych wskazań, dotyczących kluczowych kwestii, jak choćby, w jakim zakresie i w jakim trybie **przewodniczący** rady uczelni wypełnia **funkcje pracodawcy** w odniesieniu do rektora uczelni? Jaki jest **zakres działania komitetów** lub wewnętrznych zespołów rad? Jakie winny być zasady **współpracy rady z audytorem** badającym sprawozdanie finansowe? Jakie możliwości działania winna mieć rada w razie stwierdzenia **nieprawidłowości** albo braku należytej staranności w funkcjonowaniu uczelni?
- Obecne relacje władz uczelni i rad układają się poprawnie, ale co w sytuacji, jeśli stosunki te mogłyby się pogorszyć?

PRACE MNiSW I KONFERENCJI REKTORÓW

- Administracja państwowa z jednej jak i z drugiej władze uczelni odpowiadają nie tylko za prace legislacyjne, ale też często za **bieżące kwestie operacyjne**, czego przykładem jest obecnie współpraca MNiSW z KRASP w sytuacji epidemii COVID-19
- Członkowie rad uczelni mają szanse wspierać zarówno prace projektowe prawodawstwa, jak i swą wiedzą i zróżnicowanym doświadczeniem zawodowym są przydatni do rozwiązywania problemów nietypowych dla szkolnictwa wyższego
- Rady uczelni powinny zatem mieć **wskazany ośrodek**, gdzie gromadzi się informacje o kierunkach prac legislacyjnych lub bieżących sprawach operacyjnych, jak i społecznie ważnych

Branże reprezentowane w radach uczelni (członkowie spoza społeczności uczelni)

Biznes	51%	Korporacje	26%
		Firmy prywatne	14%
		Stowarzyszenia przedsiębiorców	11%
Kapitał	7%	Instytucje Finansowe	6%
		Venture Capital	1%
Otoczenie społeczne	20%	Nauka	16%
		Kultura	4%
Otoczenie administracyjne	17%	Polityka	7%
		Administracja	5%
		Park Technologiczny, Klaster	3%
		Specjalna strefa ekonomiczna	2%
Regulacje	5%	Audyt, radca prawny, doradca ekonomiczny	5%

Wyniki badań PFAAG zaprezentowane na 2. Forum Akademicko-Gospodarczym, dnia 6 lutego 2020 w Warszawie

Różne rodzaje uczelni, różne potrzeby rad

- **Case study:** uczelnia planuje wdrożenie systemu zarządczego opartego na nowoczesnych narzędziach IT. Jeśli jest uczelnią relatywnie niewielką, nie posiadającą zaplecza intelektualnego w zakresie projektowania systemów informatycznych, jak rada może ocenić jakość wcześniejszych analiz potrzeb uczelni jak i późniejszą skuteczność nadzoru nad procesem wdrożenia?
- Zależnie od specyfiki uczelni, pojawiać się będą specyficzne pytania i potrzeby dodatkowej wiedzy i przygotowania rad do wypełniania funkcji, do jakich ustawowo zostały powołane
- Potrzebne mogą być sekcje **uczelni określonych typów**, aby specyficzne ich potrzeby nie zniknęły z centrum uwagi

AKTUALNOŚCI I SERWISY ZAGRANICZNE

- Dostęp do nowej wiedzy, jak i wielu źródeł informacji, nikomu nie szkodzi, a wskazany jest szczególnie w środowisku nauki

- Publikowanie stałego **newslettera**, w treści zawierającego przedruki z innych źródeł w języku angielskim; zapewnienie dobrego *contentu* na stronie www – wymagają troski jak i specjalnego stanowiska na rzecz wysokiej jakości serwisu dla jego wymagających użytkowników

Poznanie doświadczeń zagranicznych

- Niektóre kraje europejskie wprowadziły podobne rozwiązania ustanowienia rad uczelni w ubiegłych latach. Doświadczenia tych krajów są bogatsze, choćby tylko z racji upływu czasu
 - socjolog nauki dr hab. Dominik Antonowicz w wywiadzie dla PAP [<https://serwisy.gazetaprawna.pl/edukacja/artykuly/1334141,rady-uczelni-za-granica-funkcjonuja.html>] sugeruje:
*radziłbym, aby członkowie rady uczelni poznali kulturę nadzorczą w uczelniach w **Finlandii, Holandii, czy Portugalii***
- Doświadczenia także innych krajów są bogate w przykłady współistnienia biznesu ze szkolnictwem wyższym, nie tylko szkół MBA, ale też innych typów uczelni i kierunków studiów

Rady uczelni w Europie

Serwis Rzeczypospolitej Polskiej

- Organy o podobnych kompetencjach funkcjonują w systemach m.in. **Wielkiej Brytanii, Niemczech, Szwajcarii, Francji, Danii** i Szwecji, a w ostatnim czasie decyzję podjęto także na **Łotwie**. W Wielkiej Brytanii na Uniwersytecie **Cambridge** ***The Council*** jest podstawowym organem wykonawczym oraz decyzyjnym uczelni. W **Belgii** na Uniwersytecie w Gandawie funkcjonuje **Rada Dyrektorów**; jest najwyższym organem zarządzającym. Natomiast w **Szwecji** funkcjonowanie rady Instytut Karolinska regulowane jest na poziomie ustawy, a kompetencje odnoszą się do spraw organizacyjnych uczelni, raportowania, audytu, spraw pracowniczych

<https://www.gov.pl/web/nauka/ministerstwo-nauki-i-szkolnictwa-wyzszego-wraz-z-uczelniami-tworza-przyszlosc-polskiej-nauki>

Konferencje PFAAG dla członków rad uczelni

- W niektórych dużych miastach Polski członkowie rad mają praktykę regularnego spotykania się celem wymiany opinii; pomysł chwalebny i godny naśladowania, zarówno w skali międzyuczelnianej w każdym mieście, jak też regularnie w skali całego kraju
 - Polskie Forum Akademicko-Gospodarcze organizuje takie spotkania, a Ośrodek Współpracy Rad Uczelni prowadzić będzie **regularne działania** w tym zakresie
- Korzystne będzie pozyskiwanie stałych, jak i okazjonalnych sponsorów takich wydarzeń; każda strona uczestnicząca w podjętej inicjatywie, wyniesie z niej własne profity

Relacje rad ze środowiskiem gospodarczym

- Członkowie rad uczelni czasem mają nie tylko doświadczenie zawodowe różne od pracowników nauki, ale często posiadają także własne bezpośrednie kontakty ze środowiskami władz samorządowych lub kręgami biznesowymi. Mogą w ślad za tymi kontaktami ułatwić budowę relacji uczelni z otoczeniem
- Oczekiwane **kompetencje** absolwentów, **praktyki** zawodowe oraz **stypendia fundowane**, **doktoraty wdrożeniowe**, nowe **kierunki studiów podyplomowych** – istnieje wiele tematów, których podjęcie ze strony członków rad przyniesie każdemu z zainteresowanych istotne korzyści

Programy i nowoczesne metodyki nauczania

- **Potrzeby przyszłych pracodawców** będą determinować ich klarowne oczekiwania w stosunku do programów nauczania
- Polskie Forum Akademicko-Gospodarcze będzie aspirować do stworzenia centrum kompetencji w obszarze upowszechniania **nowoczesnych metodyk nauczania** w szkolnictwie wyższym
- Zarówno lawinowy rozwój technologii rozpowszechniania informacji, jak też obecny postęp neurobiologii i dorobek klasycznej inżynierii nauczania, mogą inspirować projekty modernizacji **toku dydaktycznego** w całym szkolnictwie

Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza

- Nie tylko 10 wyłonionych uczelni z 7 miast, ale wszystkie **20** biorące udział w pierwszym konkursie programu **IDUB**, liczą na dodatkowe wsparcie finansowe i szczególne traktowanie
- Duży może więcej; jeszcze raz sprawdza się stara maksyma, ale jednocześnie duży ma większe potrzeby. Równolegle do rozwoju form współpracy pomiędzy uczelniami badawczymi, można przewidzieć rozwój form wspierania rad tych uczelni:
 - większy udział w wymianie międzynarodowej, szerszy zakres tematyczny oferowanych szkoleń i doradztwa, podejmowanie **wspólnych prac badawczych i wspólnej pracy z biznesem** to priorytetowe obszary dla Ośrodka Współpracy Rad Uczelni

Zasady rozwoju systemów wynagradzania rektorów oraz władz uczelni

- W ostatnich tygodniach grupa przewodniczących rad uczelni wskazała potrzebę rozmów nt. zasad wynagradzania rektorów
- Dyskusja ta powinna dotyczyć powiązania dodatkowych nowych elementów wynagrodzenia władz uczelni z oceną wskaźników efektywności (**KPI's**), określonych dla przyjętych celów planu strategicznego, specyficznych w każdej z uczelni
- Przydatna będzie do tego analiza dotychczasowych praktyk wynagradzania rektorów, spośród których część uznamy za praktyki godne podtrzymania oraz przyszłego ich rozwoju
- Zaangażowanie członków rad uczelni w tę dyskusję uważamy za istotne celem wypracowania nowych dobrych rozwiązań

Komitet Programowy Ośrodka Współpracy

- W każdej organizacji ważne jest stałe wsparcie i sugestie nowych kierunków działania, które mogą wносить zewnątrzni eksperci
- Rekomenduje się utworzenie Komitetu Programowego Ośrodka, w jego skład może wejść łącznie **kilka osób** reprezentujących:
 - 1) Rady kilku podstawowych typów uczelni (także badawczych)
 - 2) KRASP, Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego
 - 3) MNiSW i np. MKiDN lub Ministerstwo Zdrowia (uczelnie medyczne)
- Komitet Programowy w tym kształcie będzie mieć wartość dodaną dla idei współpracy między radami uczelni, wspierając ten proces i przyczyniając się do organizacji lepszej wymiany poglądów

Inicjatywa wspólnej budowy Ośrodka
Współpracy Rad Uczelni przyniesie
naszym zdaniem wymierne korzyści
dla rozwoju współdziałania
społeczności akademickiej ze
środowiskami gospodarczymi